

ŠKOLSKO/OPĆINSKO NATJECANJE UČENIKA IZ GEOGRAFIJE 2009. GODINE
1. RAZRED

Zaporka _____ **Bodovi** _____

U sljedećim zadacima samo je jedan točan odgovor. Zaokruži slovo uz točan odgovor.

2	
---	--

1. Koja znanstvena disciplina nije dio fizičke geografije?

- a) geomorfologija   b) hidrogeografija   c) pedogeografija   d) ruralna geografija

2	
---	--

2. Koji od sljedećih pojmova ne označava mjernu jedinicu za mjerenje udaljenosti u svemiru?

- a) pulsar   b) parsek   c) astronomska jedinica   d) svjetlosna godina

2	
---	--

3. Između Saturna i Zemlje nalaze se putanje:

- a) Marsa i Jupitera   b) Venere i Marsa   c) Urana i Jupitera   d) Merkura i Venere

2	
---	--

4. Tropska godina traje:

- a) 365 dana   b) 365,24 dana   c) 366,25 dana   d) 366 dana

2	
---	--

5. Prvi ljudi koji su stupili na Mjesec bili su članovi posade u letjelici:

- a) Apolo 13   b) Vostok   c) Sputnik 1   d) Apolo 11

2	
---	--

6. Kutovima azimuta do sjeveroistoka vrijednosti u stupnjevima iznose od:

- a) 0° do 35°   b) 90° do 180°   c) 45° do 90°   d) 0° do 45°

2	
---	--

7. Kristalizacijom ne nastaje:

- a) kalcit   b) vapnenac   c) konglomerat   d) gips

2	
---	--

8. Od godina s kojima završavaju stoljeća, prijestupne su samo one koje su djeljive bez ostatka s:

- a) 200   b) 400   c) 600   d) 800

2	
---	--

9. Između ljetnog i zimskog solsticija na sjevernoj polutki sunčeve zrake okomito padaju pomičući se od:

- a) ekvatora do sjeverne obratnice   c) sjeverne obratnice do južne obratnice
b) južne obratnice do sjeverne obratnice   d) sjevernog pola do sjeverne obratnice

2

10. Velika opasnost za ljude i nastambe su lahari jer su to:

- a) užareni muljeviti tokovi vodom natopljenog pepela
- b) komadići skrućene lave veličine oraha
- c) povremeno izbijanje vulkanskih plinova najčešće sumporovodika
- d) povremeno izbijanje vruće vode i pare

2

11. S kojim litosfernim pločama graniči Nazca ploča na sjeveru i jugu?

- a) Antarktičkom i Tihooceanskom pločom
- b) Cocos i Antarktičkom pločom
- c) Karipskom i Južnoameričkom pločom
- d) Tihooceanskom i Filipinskom pločom

3

12. Zračna udaljenost između Stockholma i Zagreba iznosi približno 1500 km .
Koliko će ta udaljenost iznositi na karti mjerila 1:20 000 000?

Prostor za računanje:

Udaljenost na karti iznosi _____cm .

3

13. Izračunaj koliko je sati u New Yorku (74° z.g.d.; 40° s.g.š.) ako je u Rimu (12° i.g.d.; 41° s.g.š.) točno 16 sati .

Prostor za računanje:

U New Yorku je _____ sati .

U sljedećim zadacima prekriži netočan pojam ili podatak.

2

14. Planet Venera *ima* – *nema* satelite u svojoj orbiti, a trajanje rotacije na tom planetu je *kraće* – *duže* od trajanja revolucije .

2

15. Mjesec je *50%* / *100%* obasjan Sunčevom svjetlošću i to vidimo pod približno *istim* / *različitim* kutom na Zemlji što dovodi do mjesečevih mijena.

2	
---	--

16. Količina oslobođene energije u *hipocentru* / *epicentru* naziva se magnituda, a mjeri se *Richterovom* / *MCS* ljestvicom.

2	
---	--

17. Na Merkatorovoj uspravnoj konformnoj valjkastoj projekciji razmak između paralela od ekvatora prema polovima je *veći* / *isti* i time je *žrtvovana* / *očuvana* vjernost površina.

U sljedećim zadatcima poveži desni stupac s lijevim upisivanjem slova na crtu ispred pojmova u lijevom stupcu.

3	
---	--

18. Poveži navedene paralele na Zemlji s odgovarajućim brzinama rotacije.

_____ sjeverna obratnica	A) 465 m/s
_____ ekvator	B) 189 m/s
_____ južna polarnica	C) 428 m/s
	D) 0 m/s

3	
---	--

19. Orogenezama pridruži odgovarajuća geološka razdoblja:

_____ alpska orogeneza	A) od kambrija do devona
_____ kaledonska orogeneza	B) od sredine mezozoika i tijekom tercijsara
_____ hercinska orogeneza	C) od karbona i tijekom perma
	D) od krede do kraja tercijsara

3	
---	--

20. Poveži elemente karte s odgovarajućom skupinom:

_____ kartografska projekcija	A) geografski elementi karte
_____ tumač znakova	B) redakcijski elementi karte
_____ izohipse	C) matematički elementi karte
	D) dopunski elementi karte

3	
---	--

21. Dijelovima bore pridruži odgovarajuća objašnjenja:

_____ osna ploha	A) najizbočeniji dio bore
_____ tjeme	B) dijeli boru na dva krila
_____ antiklinala	C) ispupčeni dio bore
	D) ulegnuti dio bore

3	
---	--

22. Poveži pojmove s odgovarajućim objašnjenjem.

_____ hrbat	A) padina nagiba većeg od 50°
_____ masiv	B) uzvišenja visine manje od 50 m
_____ strmac	C) planina jasnog pravca pružanja
	D) planina bez jasnog pravca pružanja

3

23. Poveži predstavnike stijena s odgovarajućom skupinom.

_____ treset

A) zoogena sedimentna stijena

_____ sol

B) fitogena sedimentna stijena

_____ lapor

C) kemogena sedimentna stijena

D) klastična sedimentna stijena

2

24. Srednjooceanski hrptovi nastaju tamo gdje se litosferne ploče međusobno

_____ i to su mjesta _____ granice
litosfernih ploča. (*upiši vrstu pokreta i tip granice*)

2

25. Prema sačuvanim podacima grčki znanstvenik _____ približno je
točno izračunao Zemljin opseg.

2

26. Naprava za mjerenje zakrivljenih udaljenosti na karti zove se _____.

2

27. Prema postanku potrese dijelimo na urušne, _____,
_____.

3

28. Poredaj brojevima od 1 do 5 lupine koje grade Zemlju tako da je brojem 1 označena
najdublja lupina.

_____ astenosfera, _____ Gutenbergov diskontinuitet, _____ donji plašt,

_____ bazaltna kora, _____ Mohorovičićev diskontinuitet

2

29. Iz niza postupaka koji označavaju metode ili procese vezane uz premjere, provjeru ili
odabir sadržaja koji se ucrtavaju u geografsku kartu prekriži onaj pojam koji u taj niz ne
pripada.

trigonometrijski premjer, reambulacija, generalizacija, mikro seizmička istraživanja

3

30. U sljedećem zadatku crtom spoji paralele onako kako ih spaja sumračnica 21. prosinca i
okomitim crtama ispuni dio u kojem je noć.

